

Záhonyi András: Számítógépes lehetőségek a bölcsészet szolgálatában

A műszaki életben, a nyelvészetben, az írástörténetben szerzett tapasztalataink alapján elmondhatjuk, hogy a természettudományos hozzáállás igen távoli szakterületeken is segíteni tudja az eredményességet, gyorsítani képes a megoldás megtalálását.

Mivel a filozófusok, nyelvészek, irodalmárok, orientalisták stb. képzése során a matematika, a kibernetika, a csillagászat, a logika és a mesterséges intelligenciakutatás módszerei nem kapnak kiemelt szerepet. Így még akár a bölcsész professzorok számára is komoly nehézségbe ütközhet olyan kérdések eldöntése, amit az ELTE TTK-n vagy a műszaki iskolákban végzetek rutinszerűen megoldanak.

Ilyen eset pl. annak eldöntése, vajon bizonyításról vagy /csak/ beláttatásról, esetleg csupán a feltevést megerősítő példáról van-e szó.

A táblázatos összehasonlításból pl. azonnal kiderül, hogy két adatállomány mennyiben fed át, illetve az is, ha az adott kérdésről (pl. a hipotetikus ősnyelvről, az adott nép nyelvéről, vallásáról) nincs még megbízható adatunk. Nagyobb méretű adatbázis esetén természetesen számítógépes programok segíthetik az adatszűrést és az összehasonlító vizsgálatokat.

A diák gyakran blöffölni próbál, ha egy kérdésre nem ismeri a helyes választ.

A „ravasz” vizsgakérdések közé tartozik, ha olyan dologra kérdez rá az oktató, amit nem ismerünk. Ilyenkor a „blöff” igen mosolyt keltő – az őszinte beismerő válasz /nem tudjuk, nem tudom/ akár telitalálat is lehet...

A következő oldalakon olyan példákat mutatunk be, amelyek az írásfejtés, a hamisítások leleplezése, az ősi nevek rendszerbe foglalása terén bizonyítják, hogy a számítógépes és természettudományos módszerek komoly segítséget nyújthatnak a bölcsészeti problémák megoldásában.

A Szigetszentmiklósi agyagtáblák

Szigetszentmiklóson, a Városháza udvarán 2001. szeptember 28-án vízcsőfektetés közben agyagtábla-töredékeket találtak.

1. ábra A szigetszentmiklósi agyagtáblák

A gondnok szedte össze az árok betemetése után, s adta át az arra járó nyugalmazott múzeumigazgatónak, Vőó Imrének. Ő úgy vélte, hogy sumer ékírásos és rovásírásos felirat található rajtuk. A Turán c. folyóirat 2001. okt.-nov.-i száma címlapján közölte az agyagtáblák fényképét.

Felvetődött, hogy gyűjtést indítsanak egy tudományos vizsgálatra, melynek célja a táblák korának pontos meghatározása.

Hogyan kezd hozzá egy mérnök, ha még fogalma sincs a megoldás megtalálásának módjáról? Beszkenneli a 3 írástípus képét, majd egyesével elkezd a hasonló képek felkutatását a Google keresővel! A meglepően ép felirat-részek és párhuzamaik elemzése során felismertük, hogy azok perzsa ékírást, kora kínai proto-rovást tartalmaznak. A másik tábla jelei római számokra vagy a székely-magyar rovásírás számaira emlékeztettek.

Vajon mit kereshet ennyi eltérő rendszerű és korú felirat egy leleten belül?

Egy rendszerszemléletű mérnök számára mindig gyanús, ha a feliratnak nincs értelmesen kiolvasható üzenete, vagy készítője távoli helyek jeleit írja egymás mellé. Újságírói tanulmányaink egyik szakkönyve segített a válasz megtalálásában. Kéki Béla közismert írástörténeti könyvét⁸⁴⁶ lapozgatva a 14. oldalon meglepő ábrára bukkantunk. Az ott látható ausztráliai hírnökpálca és jeleinek képe kísértetiesen megegyezett a csónak alakú (hosszúkás) szigetszentmiklósi agyagtábláéval!

2. ábra: Egy feliratos ausztráliai hírnökbót (Kéki B., 14. o.)

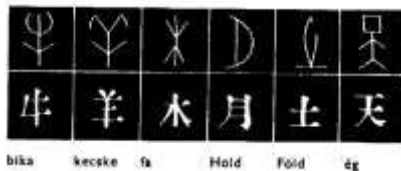
A nagyobbik táblán igen eltérő jelek szerepelnek, s ez alaposan megtévesztette a kutatókat. Így ők a nyilvános szakmai fórumokon nem jutottak egyezségre, mikoraiak is lehetnek a táblák. Már-már azt fontolgatták, hogy el kéne vinni a táblákat egy radiokarbonos kormeghatározásra...

Kéki könyvét tovább lapozgatva aztán fény derült a ravasz „hamisító” trükkjére. A 31. oldalon az óperzsa írás szemléltető példájában Darheus neve szerepel – pontosan úgy, ahogy a szigetszentmiklósi táblán!

3. ábra: Dárius király neve óperzsául (Kéki B., 31. o.)

Izgalommal vártuk az összefüggéstelen kínai jelek felbukkanását. Nem csalódtunk: a 64. oldalra eljutva ott állt az a 6 (és csak az a 6) ókínai jel /mai megfelelőjével/, amelyet az ügyes kezű tréfacsináló a nagyobbik táblára átrajzolt... *Megj.:* Egy esetben a „táblakészítő” véletlenül felcserélte a két sort.

4. ábra: Ókínai írásjelek és mai megfelelőik (Kéki B., 64. o.)

⁸⁴⁶ Kéki B.: *Az írás története*, Gondolat, Bp., 1975.

Ezúton is gratulálunk az „elkövetőnek”, aki a tankönyvből a jeleket ügyesen kimásolta, majd „véletlenül” a csőásás helyszínén „felejtette”! Külön dicséret illeti azért a saroktörésért is, amivel öregbíteni próbálta a leletet. Mindezek miatt szeretettel várjuk az íráskutatók táborába!

Tette ismét rávilágított arra, hogy mekkora veszélyt jelent a felszínes hozzáállás: a média és az érdeklődők többsége is vagy gyanakvó, s mindent elvet, vagy hiszékeny, s mindent elhisz. Pedig van egy harmadik lehetőség is: alaposan utánanézni, és megkeresni a forrást vagy a bizonyítékot!⁸⁴⁷

A Nikolsburgi ábécé záró jeleinek új hangzósítása és olvasata

5. ábra: A Nikolsburgi (mikulovoi) rovásábécé (15. sz.)

A **Nikolsburgi ábécé** két olyan jelet („us”, „tprus”) is tartalmaz, amely csak itt szerepel (azok más írásemlékben nem bukkan elő).

Tisztázandó kérdés: vajon a „tprus” jel kimaradt-e és végül külön sorba került – vagy (pl. aláírásként) tényleg külön sorban van-e a helye?

Mandics György⁸⁴⁸ remekül összerakja a mozaik-elemeket

Vékony Gábor kinyomozta, hogy a Nikolsburgi lap Janus Pannonius kézírása!

Mandics utána nézett, és megállapította, hogy a 3 püspökjelölt, **Nyujtódi M., J. Pannonius** és **B. Protazius**, Padovában tanult együtt.

Friedrich Klára felismerte, hogy az „eNT” rovásligatúra „SzeNT”-nek is olvasható.

Mivel a **Nikolsburgi ábécé** „TPRUS” jele az „eNT” megháromszorozása, ezért hangzósítása: „SzeNT, SzeNT, SzeNT”.

Mandics szerint ez a 3 „szent” nem más, mint a 3 püspökjelölt!

De illik ez a megjelölés Kájoni szentjeire is:

ANT/us/ vagy ANTONius/, PeTR/us/,OMB/rus/⁸⁴⁹.

⁸⁴⁷ Záhonyi A.: *Ősi titkok nyomában*. MBE, Miskolc, 2005.

Záhonyi A.: *A tatárlakai csillagóra*. Fríg K., 2011.

⁸⁴⁸ Mandics Gy.: *Révott múltunk I-III*. Irodalmi Jelen, Arad, 2010-2012.

⁸⁴⁹ A névrövidítés takarhatja az Ambrosius (magyarul Ambrus) nevet is!

6. ábra: Kájoni II. ábácéjének utolsó 3 jele: „ant”, „pthru” és „omb”

A 3 naptári szent névünnepe⁸⁵⁰ az **évkezdés** idejére esik:

Szt. **Antal** remete jan. 17.,

Iszokes Szt. **Péter** febr. 22.,

Szt. **Amborus** doktor ápr. 4. (Halála átkerült XII. 7-re.)

A Három szent időszaka /T(em)P(o)RUS tertium Sanctis/ tehát egybeesik a **három püspökjelölt padovai tartózkodásának** idejével. Mandics ennek alapján (is) feltételezi, hogy DÁTUMról és ALÁÍRÁSRól van szó a Nikolsburgi ábécé végén.

Megj.: Nyujtódi kivételével mindegyik leírt latin név „us”-ra végződik – csoda-e hát hogy a szilvماغ formájú jelhez az „US” hangértéket kapcsolták?

(Ám Nyujtódi keresztneve Miklós – azaz Nicolaus, Pannonius-é pedig Janus, a Boskovič morva név latin megfelelője pedig lehet Pedibus vagy Nudus⁸⁵¹. Így már minden szóba jöhető latinos keresztnev is /kiejtve, magyar átírással/ –usz-ra végződik!)

A latin „s” ejtése magyarul: „sz” – így már minden rendben van.

Ezért tisztelettel javasoljuk, hogy a kutatók és a rovásszövegeket olvasók a Nikolsburgi ábécé két záró jeléhez ezentúl a „TPRUSZ” és az „USZ” hangértéket (s ne a „tprusz”-t és az „us”-t) társítsák!

A „tprusz” hangérték kialakulásának indoklására több magyarázat is adódik:

1., a TiBeRiUS, TiBuRtiUS (ápr. 13., magyarul Tibor) név;

2., a hangugratás vagy rontott másolás miatt (a PTRU” jelhez hasonlóan) „PTRUSZ”-ról van szó, s ez a PeTruS név jelölésére szolgált;

3., a latin T(em)P(o)RUS szó rövidítése, s az **időt** jelzi.

Friedrich Klára szerint a „TPRUS” jel nyilvánvalóan külön áll a Nikolsburgi ábécé alatt, úgy, mint egy aláírás. Ezért nem helyes, ha valaki ezt a jelet felemeli /és beilleszti/ a többi jel közé!⁸⁵²

7. ábra: Az „átrajzott” Nikolsburgi ábécé (a „TPRUS” jel bekerült a 3. sorba)

⁸⁵⁰ A névünnepeket az egyes zsinatok gyakran helyezték át máshová, és fokozatosan iktattak be új szenteket. A Bolognai rovásnaptár pontos készítésének idejét úgy lehetne meghatározni, hogy összevetjük a zsinati határozatokkal. Ha egy adott zsinaton beiktatott új szent még nem szerepel a botnaptáron, akkor biztos, hogy a naptár régebbi, mint az adott zsinat időpontja!

⁸⁵¹ boszikóm /oroszl = mezitláb

⁸⁵² Mandics Gy.: *Róvott múltunk* I., 438.

Megj.: Az átrajzolt ábécé alapján 2013-ban a következő záró mondatot olvastuk ki, felhasználva, hogy az „US” jel alakja a Napra emlékeztet: „*Háromszor szent a Nap. Amen.*”
A végére inkább az „Áldás” illene – úgy, ahogy a Bolognai rovásábécében áll.
Természetesen a hivatalosan is elfogadott „US” hangérték felhasználásával az olvasat már keresztényibb: „*Háromszor szent az Us(ten). Amen.*”

Mandics szerint is aláírásról és dátumról van szó: PADOVA, 1565 április.

Megj.: pontosabban 1565 jan. eleje-ápr. vége közti időszakról.

Egy kis „statisztika”

A táblázatos rendszerezés során azonnal kitűnik, hogy melyik kutatói megoldás a „kakauktojás”. Példánk a rovásfeliratos szarvasi tűtartó négy oldalán található jelek statisztikai összehasonlítását mutatja be.

A kutatói hozzáállás dönti el, hogy pl. egy összetett jelet (pl. ligatúrát) tételez fel, vagy különálló jelek sorozatát azonosítja. A kutatási eredmények táblázatos összevetése kimutatja, hogy az értelmezések közül melyik „lóg ki”⁸⁵³, vagyis melyik a legkevésbé valószínű.

A szarvasi tűtartó becsült jelszáma és a kutatók által azonosított jelek száma

Becsült jelszám	Vékony G.	Róna-Tas A.	Harmatta J.	Zomora M.	Frigyesi P.	
1,	8-12	7	9	8	21	
2,	25-30	21-27		25-30	42	
3,	12-15	12	14	12	28	
4,	22-27	22-24		27	25	
Össz.	67-82	62-70	62	nem teljes	67-84	116

Az ábrák sorrendje a Magyar Tudomány 1985/2. számában leírtakat⁸⁵⁴ követi.

A Szarvasi tűtartó olvasata Szondi M. rovásírásos ismeretterjesztő könyvében az 1. kiadásban⁸⁵⁵ (2008) csak Zomora Márta olvasata szerepel,

a 2. kiadásban (2012) már csak egyedül Frigyesi Piroska értelmezése jelenik meg:

Vajon helyes-e, hogy csak egy-egy megfejtést közöl? Válaszunk: nem.

Frigyesi megfejtése pontosabb-e, mint Zomoráé? Válaszunk: nem.

Indoklás (statisztikai összehasonlító táblázatunk alapján):

Frigyesi Piroska értelmezésének **jelszáma jelentősen eltér** a többi kutatóétól /akiké viszont jelszámban kb. megegyezik!/.

Ezért a statisztikai vizsgálat alapján „kilógó” eredményének kizárólagos közreadását /és a szabványügyi előterjesztésben való említését szakmailag megalapozatlannak tartjuk.

A sumer és akkád Pantheon istenei

Az összehasonlító táblázatból azonnal látható néhány kivétel. Ugyanis három esetben nem **NIN**-nel⁸⁵⁶ kezdődik a sumer istennő neve.

⁸⁵³ A ZMTE-tag Fejes Pál szólétra-elvű, Frigyesiénél is jóval hosszú „megfejtését” most csak megemlítjük. M. Gy. is kifejezte kétségeit a Fejes által is alkalmazott „szólétra-elv” hitelességével kapcsolatban (Mandics Gy. *Róvott múltunk II.* Irodalmi J., 2010, 121-123.o.)

Igaz, hogy a bölcsészek „tudományosnak” deklarálták ezt az írásfejtésre használatos módszert – ám a matematikusok, a régészek hiányolják a hitelesítést (jellemzően nem végezték el a más módszerrel kapott megfejtésekkel való összehasonlítást, illetve ha igen, akkor az összehasonlítás/ok/ eredményének kiértékelése nem kapott tudományos nyilvánosságot).

⁸⁵⁴ lásd még: Forrai S.: *Az ősi magyar rovásírás az ókortól napjainkig.* Antológia K., Lakitelek, 1994.

⁸⁵⁵ Szondi M.: *Történelmünkhez magyarul*. Szondi, Solt, 1. kiadás, 2008, 121. o.

Vajon mi lehet ennek az oka? Ennek jártunk utána – mérnöki szemmel.

A főisten és a hierarchia városenként eltért. Pl. ENLILt Nippurban, ENKIt Eriduban, ANt Urukban, NINGIRSZUt Lagasban tisztelték főistenként.

Mi most a legjellemzőbb, gyakrabban előforduló isten(ség)eket foglaljuk össze.

Az istennőket **kék** színnel jelöltük.

ANnak két hitvesétől is született utódja, így az „isteni családfát” AN.KI és NAMMU utódai szerint két oszlopban tüntetjük fel. Érdeemes megjegyezni, hogy mindkét ágon megjelennek ugyanazok a „minőségek” (isteni szerepkörök).

Megj.: A görög Pantheon ismerőí számára jelezzük, hogy AN Uranos, EN.LIL Kronos, NIN.GIRSZU és Marduk pedig Zeusz megfelelője a mezopotámiai istenségek között. A római mitológiában az ő megfelelőik Coelum, Saturnos és Jupiter⁸⁵⁷.

AN+AN.KI (^dKI)
EN.LIL+NIN.LIL

vagy AN + NAMMU
+EN.KI+**DAMKINA** +**ISKUR** +**ERES.KI.GAL**
(+**NINHARSZAG**, **INNANA**, **UTU**, **NISZABA**)

NIN.GIR.SZU+**BA.U**
vagy NIN.URTA+GU.LA
NANNAR (Szin)
UTU (testvére: INNIN)

Marduk (ASZALLUHI) – Assur

NERGAL
NAMTAR
NISZABA
NUSZKU (**fény, tűz**)
(INNANA-Istár)

Marduk fia: Nabu (írnok, bölcs)
DUMU.ZI (Tammuz)
„hitvese” **ERES.KI.GAL**
GESTIN.AN.NA
NANSE (jósnő?)
BIL.GI
(**INNANA**-Istár)

A rendszerből kilógó három női istennőnév helyébe megtaláltuk a logikus, és a szakszótárak szerint létező névváltozatot:

ERES.KI.GAL helyett: **NIN.KI.GAL**

DAMKINA helyett: **NIN.KI**

INNANA helyett: **NIN.AN.NA**

Ehhez komoly segítséget adott digitális sumer-akkád-magyar szó- és jeltárunk, mely 2014-ben került fel a világhálóra (az NKA támogatásával):

www.sumer.hu

Az öt mezopotámiai szakszótár eredményeit táblázatosan összesítő szó- és jeltár a wikipédia programozási rendszerét felhasználva biztosítja a jelek és olvasataik gyors keresését.

A következőkben a rendszerszemléletű megközelítésben elkészített szó- és jeltárunk Ajánlóját és Előszavát mutatjuk be.

Digitális sumer-akkád-magyar szó- és jeltár

AJÁNLÓ

A **T. Olvasó** most egy sumer-akkád-magyar (kép)jel- és szótárat tart a kezében. Ennek elkészítése elvileg az assziriológusok feladata lett volna – ők azonban idejüket inkább a könnyebben azonosítható ékjelek és a folyamatosan olvasható babiloni-asszír feliratok kutatására fordították, szótáraikban pedig az ősbibb jelalakokat általában már fel sem tüntetik.

⁸⁵⁶ Jelentése: úrnő, számos istenség /főleg istennő/ nevének első eleme – lásd L.556, a jel másik olvasata: ERES.

⁸⁵⁷ Záhonyi A.: *Ősi titkok nyomában*. MBE, Miskolc, 2005, 143. és 148.

A népek és a nyelvek rokonságvizsgálatához szükség van egy olyan jeltárra és kisszótárra is, amely a sumer jelek ősi formáinak keresését, pontos azonosítását gyorsítja. Ez a könyv ezt a hiányt igyekszik pótolni.

Meg lehet-e gyorsan találni Labat epigráfiai kézikönyvében egy sumer képjelet?

A válasz: **NEM**.

(Ugyanis Labat az ékjelek formai sajátosságai alapján rendezte epigráfiai kézikönyvét, így az ősi képjelek keresésekor minden esetben végig kell lapoznunk a 332 oldalas könyvet.)

Ha Labat szó- és jeltáiraiban felismerünk egy ősi képjelet, ugyanazon jelzetszámnál találjuk-e azt Deimel *Sumer Lexikonában*?

A válasz: **NEM**. (Ugyanis Deimel a *Pantheon Babylonicum* és a *Sumer Lexikon I.* esetében egy másik számozási rendszert alkalmaz, a *Planetarium Babylonicum*-ban pedig a csillagképek-égitestek nevei ábécébe rendezve találhatók meg.)

Elvárható-e, hogy minden, a magyarság és Mezopotámia kultúrája iránt érdeklődő embertársunk jól beszéljen franciául, németül, angolul, oroszul?

A válasz: **NEM**. (Számukra nagy segítséget jelent, ha egy mezopotámiai kisszótár és jeltár magyar nyelven is bemutatja a legfontosabb olvasatok-jelentéseket, és emellett átjárást biztosít az eltérő rendszerű szakszótárak között.)

Záhonyi András eredeti foglalkozása mérnök. A fizika kultúrtörténetét megíró polihisztor, Simonyi Károly tanítványa. Professzortól tanulta a rendszerszemléletű megközelítést, melyet a táblázatos összevetések, statisztikai (gyakorisági) vizsgálatok során a bölcsészettudományban, a holt nyelvek kutatása során is felhasznál.

Mint tudományos kutató tagja az Agyagtábla Baráti Körnek, a Filozófiai Vitakörnek és a Zürichi Magyar Történelmi Egyesületnek. 2002 óta oktat a Miskolci Bölcsész Egyesületben, ahol R. Labat, A. Deimel, N. Kramer, Varga Zs. és Badiny J. F. eredményeit felhasználva, a természettudományok módszereivel kezdett hozzá az ősi mezopotámiai jelek, nevek, feliratok újrendszerezéséhez, újraelemzéséhez, egy áttekinthető, könnyen és gyorsan használható szó- és jeltár létrehozásához.

Szó- és jeltárához nem tett hozzá egyetlen saját értelmezést sem, így szótárkészítési munkája objektívnak tekinthető.

Új (kép)jel- és szótára segítette abban, hogy új összefüggéseket ismerjen fel, újszerű megközelítéseket próbáljon ki, az eddigi olvasatokhoz kiegészítéseket készítsen. Ezeket azonban külön tanulmányokban – a Kapuban, a Turánban, az Ősi Gyökérben és megjelent könyveiben (*Ősi titkok nyomában, Hol vagy, Mezopotámia?, A tatárlakai csillagóra*) – közölte.

Záhonyi András új könyve az *asszirológusok* és a *sumerológusok* munkáját egyaránt segíteni tudja. Ennek reményében ajánlom ezt a hiánypótló szó- és jeltárat a szakemberek és a T. Olvasó figyelmébe.

Tábori László keletkutató

ELŐSZÓ

Miért fontos számunkra a sumer nyelv tanulmányozása?

Minden nemzet tudósai keresik hagyományaik, nyelvük, írásrendszerük ősi kapcsolatait. Mi, magyarok is szeretnénk minél jobban megérteni a mai és a nyelvújítás előtti nyelvünk ősi gyökereit.

Az özvénz előtti „ősnyelvről” nem maradt fenn írásemlék. Tanulmányozni csak azt lehet, ami megőrződött. Az egyik legősibb nyelv, a **sumer** már gazdag írásemlékeiben. A nagyszámú, agyagtáblákon, pecséthengereken fennmaradt felirat olvasatai segítik a Folyamközben (Mezopotámiában) élő ember gondolkodásmódjának, istenképének, az ókori tudomány (pl. építészet, csillagászat, asztrológia, matematika /számrendszer, egyenletek, időszámítás, közelítő formulák/ eredményeinek megértését.

Az eddigi tudományos eredményeket rendszerező, azokat táblázatokban összefoglaló könyvünk jó kiindulásul szolgálhat a világ nyelveinek (köztük a magyarnak) összehasonlító vizsgálatához. Ebbe beletartozik a nyelvtani, hangalaki párhuzamok keresése, az írások jelkészletének, eredetének, párhuzamainak tanulmányozása is.

A bibliai történetek többségének megvan a mezopotámiai előképe (pl. a vízözön története a Gilgames-eposz 11. tábláján, Mózes és Szargon király gyermekkorának párhuzama: mindkettőjüket kosárban tették ki a folyóra, a „véletlenre” bízva túlélésüket).

Számos vallás – köztük természetesen a kereszténység, a manicheizmus, a Mithrász-kultusz – tanai és hitbeli megközelítései (pl. reinkarnáció, feltámadás, újjászületés) mélyebb megértését, tágabb összefüggés-rendszerbe helyezését segíti, ha ősi kultúrákat, vallásokat tanulmányozunk.

Ebben a szó- és jeltárat tartalmazó könyvben a sumer írásemlékekben fellelhető jelekről és jelentéseikről lesz szó – azonban a mélyebben érdeklődők számára feltétlenül ajánlanánk, hogy ismerkedjenek meg a védikus tanokkal (a szanszkrit és a dravida nyelvvel), valamint az egyiptomi kultúrával és nyelvemlékeivel (a hieroglifákkal, a hieratikus és démotikus írással) is.

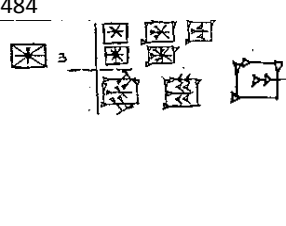
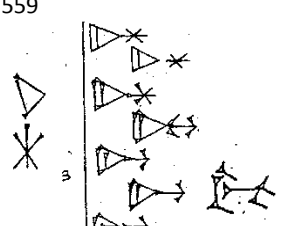

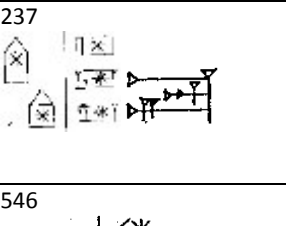
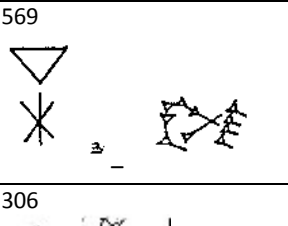
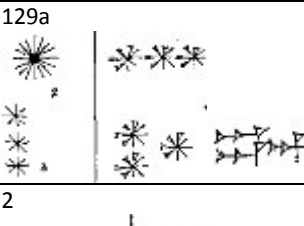
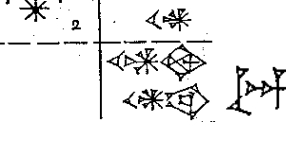

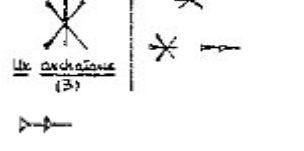
A következőben a (hasonló sumer képjeleket egymás mellett feltüntető) jelkereső táblázatokból mutatunk be egyet, majd a szó- és jeltár egy oldala következik, a szemléltetés céljából.

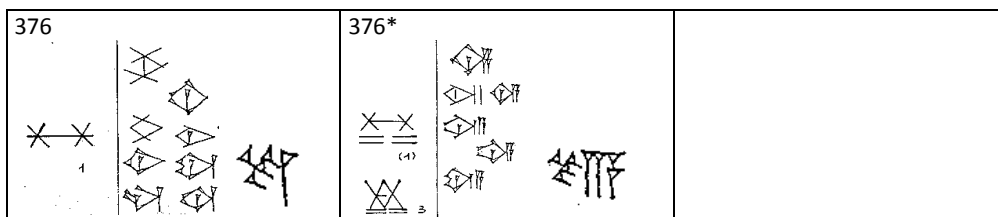
JELKERESŐ TÁBLÁZAT

A mezopotámiai képjelek csoportosítása formai tulajdonságaik alapján

(Elkészítése azért vált szükségessé, mert a szakszótárak a babiloni-asszír nyelvű írásemlékek tanulmányozásához készültek, a jelek (és a hozzájuk kapcsolódó jelentések) pedig a késői ékjelek geometriai tulajdonságai alapján vannak rendszerezve.)

Jeltárunk tehát egy akkád-sumer jeltárból készült sumer-akkád jel- és szótár, mely az ősi, sumer nyelvű írásemlékek fejtőit /a sumerológusokat/ segíti.)

484 	559 	13 	129
237 	569 	129a 	
546 	306 	2 	

8. ábra: CSILLAG formát tartalmazó jelek

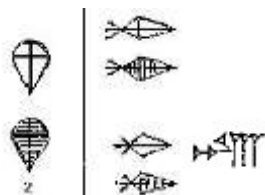
Az egyes (kép)jelekhez tartozó jelentéseket a jelzetszám (pl. L.376) alapján a szótárrészben (szó- és jeltárban) tudjuk kikeresni.

Labat epigráfiai kézikönyvének⁸⁵⁸ 10. jelzete (L.10)

Részlet a sumer-akkád-magyar szó- és jeltárból

Ósi klasszikus
KÉPJEL ÉKJEL

L.10

9. ábra: Labat epigráfiai kézikönyvének¹² L.10 jelzete

fone- tikai Babylonicum érték (istenségek)	sumer olvasat	akkád olvasat	magyar jelentés	Deimel I. és II. szótárainak jelentései ⁸⁵⁹	Planetarium Babylonicum (égitestek nevei)	Pantheon
gír	GÍR	paṭru namṣaru	tőr kard	11. gi-ru-u ₂ G= tövis, tőr harc, öv GIR.SU ^{ki} = Lagas városrésze	91. GIR ₂ Skorpió 92. GIR ₃ Szűz β-ja	11. ^d GIR
		birqu padānu, urḥu agrabu	villám út			
		eṣemtu asu	csont mirtusz			
	ád	mā laku	út (mellékút)	(U= skorpió)		

⁸⁵⁸ Labat, R.: *Az akkád epigráfia kézikönyve (Jelek, szillabáriumok, ideogrammak)*. I. N., Párizs, 1948.

⁸⁵⁹ A Deimel I. és II. rovatban a „G=” az alapjelentést, az „U=” az ósi jelentést jelöli (az U és a G német rövidítések: Grundbedeutung, Urbedeutung).